

Sygn. akt I C 48/21 upr

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Anna Wołujewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2021 roku w Człuchowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. (...) z siedzibą w W.

przeciwko R. M., M. M.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej M. M. oraz podjęcia zawieszzonego postępowania

postanawia:

1. oddalić wniosek powoda w przedmiocie podjęcia zawieszzonego postępowania
2. oddalić wniosek powoda w przedmiocie ustanowienia kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej M. M.
3. zawiesić postępowanie w sprawie wobec pozwanej M. M.

Sygn. akt I C 48/21

UZASADNIENIE

Powód P. (...) z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko J. M., M. M. i R. M. o zapłatę solidarnie kwot: 413,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16.06.2020 r. do dnia zapłaty, 413,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16.07.2020 r. do dnia zapłaty, 413,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16.08.2020 r. do dnia zapłaty, 413,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16.09.2020 r. do dnia zapłaty i 413,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16.10.2020 r. do dnia zapłaty; oraz o zasądzenie solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, skierowano sprawę do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

Odpis pozwu wraz z załącznikami oraz pouczeniami wysłano pozwanym pod adres korespondencyjny wskazany w pozwie (C., ul. (...)). Korespondencja dla pozwanych została jednak zwrócona po dwukrotnym awizowaniu.

O powyższym zawiadomiono powoda i zobowiązano go przez pełnomocnika do doręczenia pozwanym za pośrednictwem komornika: odpisu pozwu wraz z załącznikami i pouczeniami oraz do złożenia w tut. Sądzie potwierdzenia doręczenia pism pozwanym za pośrednictwem komornika albo do zwrócenia pism i wskazania aktualnego adresu pozwanych lub złożenia dowodu, że pozwani przebywają pod adresem wskazanym w pozwie – w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zobowiązania pod rygorem zawieszenia postępowania.

Powyższe zobowiązanie prawidłowo doręczono pełnomocnikowi powoda w dniu 22 kwietnia 2021 roku.

Wobec ustalenia, iż pozwany J. M. zmarł po wniesieniu pozwu, postępowanie w stosunku do niego zostało zawieszona na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. postanowieniem z dnia 30 lipca 2021 roku.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2021 roku pełnomocnik powoda wskazał, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Irena Ochocińska w trakcie wykonywanych czynności ustaliła, iż adres pozwanego R. M. to ul. (...), (...)-(...) B.. Jednocześnie wniósł o skierowanie korespondencji dla pozwanego pod ustalony adres. Natomiast z ostrożności procesowej w przypadku braku możliwości doręczenia korespondencji pozwanemu R. M. wniósł o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego w trybie art. 143 k.p.c. w zw. z art. 144 k.p.c. Pełnomocnik powoda podał również, że w toku czynności komorniczych nie udało się natomiast doręczyć korespondencji oraz ustalić aktualnego adresu pozwanej M. M.. Wniósł zatem o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej M. M. w trybie art. 143 k.p.c. w zw. z art. 144 k.p.c. Do wniosku pełnomocnik dołączył pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 12 sierpnia 2021 roku wraz z postanowieniem o ustaleniu kosztów.

Korespondencje dla pozwanego R. M. skierowano pod ustalony przez powoda adres. Natomiast pełnomocnika powoda zobowiązano do uprawdopodobnienia okoliczności, że miejsce zamieszkania pozwanej M. M. nie jest znane, w terminie 14 dni pod rygorem oddalenia wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej.

Wezwanie doręczono pełnomocnikowi powoda w dniu 27 września 2021 roku.

W określonym terminie pełnomocnik powoda wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z: kserokopii pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 12 sierpnia 2021 roku oraz uwierzytelnionego odpisu zwrotu niedoręzonego pisma pełnomocnika powoda – wezwanie do zapłaty z dnia 8 grudnia 2020 roku z adnotacją dwukrotnie bezskutecznej próbie doręczenia na okoliczność uprawdopodobnienia braku wiedzy powoda o aktualnym adresie zamieszkania pozwanej. Ponownie wniósł o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej M. M.. Powód podkreślił, że pozwana nie przebywa pod wskazanym w umowie adresem, a innego adresu powód nie posiada. Powód wskazał, że nie jest w stanie wskazać aktualnego adresu zamieszkania pozwanej, przy czym podjął wszelkie możliwe działania mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania pozwanej.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2021 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie oddalił wniosek powoda w przedmiocie podjęcia zawieszono postępowania, oddalił wniosek powoda w przedmiocie ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej M. M. oraz zawiesił postępowanie w sprawie wobec pozwanej M. M..

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż do dnia złożenia wniosku przez powoda w przedmiocie podjęcia zawieszono postępowania, Sąd nie wydał postanowienia w przedmiocie zawieszenia postępowania wobec pozwanych R. M. i M. M.. Nie było zatem podstaw do podjęcia postępowania.

Wobec powyższego Sąd oddalił wniosek o podjęcie zawieszono postępowania, o czym orzeczono w punkcie 1 postanowienia.

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozw lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest – poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw – uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, spoczywa – w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. – na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r., II CSK 86/05).

Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksowa, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadowala się mniejszym stopniem pewności – uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna on za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (M. Iżykowski, Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, s. 71 i n.).

Nie można zatem uznawać za uprawdopodobnienie samego twierdzenia strony, że nie posiada aktualnego miejsca zamieszkania (pobytu) strony przeciwnej. W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie podnosi się, że – wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobytów za granicą – należy zaostrzyć kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W miarę potrzeby i dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, należałoby przesłuchać na tę okoliczność przeciwnika strony, dla której ma być ustanowiony kurator, domowników, sąsiadów lub administratora domu itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1997 r., II CKU 71/97). Konieczne jest poza tym wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci, i inne osoby bliskie, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1979 r., II CZ 44/79). Ustanowienie kuratora bez należytego uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, powoduje nieważność postępowania toczącego się z jego udziałem (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 16 sierpnia 1960 r. i z dnia 28 listopada 1969 r., III CRN 418/69).

W niniejszej sprawie, powód przedłożył pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 12 sierpnia 2021 r., sporządzone w sprawie Kmn 171/21, z którego wynika m.in., że komornik nie doręczył pozwanej M. M. korespondencji pod adresem wskazanym przez powoda i że nie ustalono adresu M. M..

Poza tym protokołem powód nie przedłożył żadnych środków niekoniecznie o charakterze dowodowym w celu uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu pozwanej M. M. jest nieznanne. Wskazał jedynie, że nie jest mu znane miejsce zamieszkania pozwanej i nie ma możliwości samodzielnego ustalenia, gdzie pozwana przebywa, w związku z czym wniosek o ustanowienie kuratora jest zasadny. Samo twierdzenie powoda nie może stanowić podstawy do uwzględnienia wniosku. Powód nie uprawdopodobnił, aby podjął jakiegokolwiek inne czynności mające na celu ustalenie adresu miejsca pobytu pozwanej. W szczególności nie wskazał, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane członkom jej rodziny. Już z tego faktu wynika, iż nie sposób uznać, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane.

Okoliczność, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane powodowi, nie stanowi przesłanki ustanowienia kuratora. Regulacja dotycząca ustanowienia kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu nie może bowiem służyć za instrument mający na celu przyspieszenie postępowania, w przypadku, gdy doręczenie stronie pism jest utrudnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej M. M., o czym orzeczono w punkcie 2 postanowienia.

Natomiast w myśl art. 139¹ § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie k.p.c., nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ k.p.c. lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. Wówczas powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem

wskazany w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., który stanowi, że Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹ k.p.c., lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu.

Należy pamiętać, że przyczyną zawieszenia postępowania z powodu braku prawidłowego adresu pozwanego jest niemożność nadania sprawie biegu lub kontynuowania postępowania; brak tego adresu - adresu zamieszkania lub siedziby (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 43/14) - uniemożliwia doręczenie odpisu pozwu oraz innych pism lub zawiadomień, odbywania posiedzeń jawnych, wydawania orzeczeń etc. Jest zatem oczywiste, że dopóki powód nie wskaże prawidłowego adresu pozwanego - a jest to jeden z jego podstawowych obowiązków procesowych (por. art. 187 § 1 w związku z art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c.) - dopóty postępowanie nie może się toczyć (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15).

W niniejszej sprawie powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanej M. M., nie złożył również skutecznego wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu pozwanej, nie można zatem nadać sprawie dalszego biegu.

Wobec powyższego zasadnym było zawieszenie na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. postępowania wobec pozwanej M. M., o czym orzeczono w pkt 3 postanowienia.